

Till årsstämman i Uppsala Stadshus AB

Granskningsrapport för år 2015

Vi har granskat Uppsala Stadshus AB:s (org.nr 556500-0642) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan oss lekmannarevisorer och de auktoriserade revisorerna från Ernst & Young.

Som ett led i vår granskning av bolaget har på vårt uppdrag en fördjupad granskning gjorts. Granskningen har utförts av PwC.

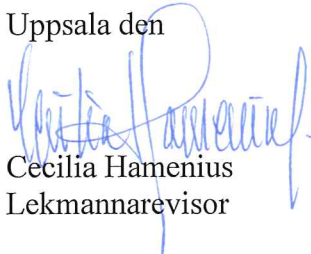
Granskningen visar att bolaget arbetar enligt de direktiv och policys som är uppställda i kommunfullmäktige.

Vi anser att vår granskning ger oss en rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Vi bedömer att bolagets verksamhet skötts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen varit tillräcklig.

Vi finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den

Cecilia Hamenius
Lekmannarevisor

Pradip Datta
Lekmannarevisor

Lekmannarevision - Uppsala Stadshus AB

Mars 2016

Granskning 2015

- Uppföljning av noteringar lekmannarevision föregående år.
- Granskning av bolagsstyrning.
- Granskning av investeringsprocessen.
- Granskning av att bolagen följer offentlighetsprincipens regelverk.
- Granskning av styrelsearbetet.

Granskning 2015

- Lekmannarevisionen har genomfört granskning i dotterbolag och i förekommande fall dotterdotterbolag.
- Rapportering från lekmannarevisionen har skett i samband med slutrevisionsmöten i respektive bolag. Skriftlig rapport har lämnats från lekmannarevisorernas biträde.
- Granskningsrapporter från respektive lekmannarevisor undertecknas.
- I bifogad presentation återfinns noteringar från lekmannarevisionens granskning av USAB (Uppsala Stadshus AB) samt vissa generella noteringar för koncernen. För specifika noteringar från granskningen av dotterbolagen hänvisas till separat upprättade rapporter.

Noteringar från granskningen

Granskningsområde	Notering
Granskning av bolagsstyrning i ett koncernperspektiv. Granskningen har avrapporterats i granskningsrapport till kommunrevisionen. Granskningen syftade till att övergripande klargöra hur de formella och i vissa fall informella beslutsvägarna ser ut och hur styrningen sker mot kommunfullmäktiges mål.	• Övergripande struktur på styrdokumentet bedöms ändamålsenlig. Otydlighet beträffande övriga policydokument. • Genomfört projekt för bolagsstyrning har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. • Gränsen mellan den formella styrningen och den informella styrningen behöver diskuteras och tydliggöras. • Vikten av att ha kompetens och tillräckliga resurser på Uppsala Stadshusnivå har lyfts fram. • Samordningsdirektiv finns på övergripande nivå. Utredning bör ske avseende gemensamma ekonomi- och personalsystem. • Väl fungerande rapporteringsrutiner. Förbättringsmöjligheter beträffande rapportering av kassaflöden och större investeringsprojekt. • Bolagsstyrningsrapport som omfattar rapportering kring om bolagens verksamhet bedrivits inom ramarna för det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna. Underlag till kommunstyrelsen enligt kommunallagen 6 kap 1§. • Styrelseutbildning och styrelseutvärdering.

Noteringar från granskningen

Granskningsområde	Notering
Investeringsprocessen i Uppsala kommun. Riktlinjer och rutiner för styrning/kontroll av större investeringsprojekt och riskområden. Granskningen har avrapporterats i granskningsrapport till kommunrevisionen.	Större delen av planerade investeringar ligger inom bolagskoncernen. För 2016 totalt 3.016 mkr varav inom bolagskoncernen 2.857 mkr. Fallstudie i form av investeringsprojekt inom Uppsala Kommun Skolfastigheter AB: • Investeringsprocessen bedöms fungera • Stora avvikelser i vårt stickprov, utfall betydligt lägre än budget, Malmvågens förskola och Sävja kulturcentrum, total avvikelse 35,4 mkr (25%). Övriga noteringar: • Nuvarande övergripande regelverk alltför fragmentariskt. Roller och ansvar bör tydliggöras. • Specifika riskbedömningar beträffande investeringsprocessen bör övervägas. • (Kommunstyrelsens verksamhetsplan bör utvecklas.) • (Kommunstyrelsens behandling av investeringsverksamheten är inte tillfredställande).

Noteringar från granskningen

Granskningsområde	Notering
Uppföljning av noteringar lekmannarevision föregående år.	Uppföljning har skett av noteringarna och vår bedömning är att åtgärder vidtas av bolagen utifrån noterade brister/förbättringsområden.
Granskning av investeringsprocessen i dotterbolagen.	Förstärkning av den interna kontrollen kopplat till investeringar har noterats för följande bolag, (dokumenterade rutiner, it-stöd, efterkalkyler mm): • Uppsala Parkerings AB • Uppsala Kommuns Fastighets AB • Uppsala Kommuns Skolfastigheter AB • Uppsala Kommuns Industrihus AB • Uppsala Kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB • Uppsala Kommuns Förvaltningsfastigheter AB Stora skillnader mellan budgeterade investeringar och utfall har noterats för bl a Uppsala Kommun Sport- och rekreationsfastigheter, Uppsala Kommuns Industrihus AB och Uppsala Kommuns Förvaltningsfastigheter AB.

Noteringar från granskningen

Granskningsområde	Notering
Granskning av offentlighetsprincipens regelverk.	Skillnad i rutiner och hantering finns beträffande bolagen. Överlag finns fungerande och dokumenterade rutiner. Översyn pågår i några av bolagen. Vid granskningen noterades ett behov av förstärkning hos följande bolag: • Uppsala Stadsteater AB • Uppsala Kommuns Skolfastigheter AB • Uppsala Kommun Industrihus AB • Uppsala Kommuns Förvaltningsfastigheter AB
Uppföljning av bolagisering av verksamhetsfastigheter.	Bolagisering genomfördes i syfte att effektivisera fastighetsförvaltningen och få en rationellare hantering. Kostnaderna för verksamheten fick ej öka. • Ingen gemensam uppföljning har skett. • Bolagen (Uppsala Kommuns Skolfastigheter AB, Uppsala Kommuns Förvaltningsfastigheter AB, Uppsala Kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB) anser att förbättringar skett dock kan man inte göra jämförelser på fastighetsnivå.

Noteringar från granskningen

Granskningsområde	Notering
Övrigt	Destination Uppsala AB saknar formell internkontrollplan. Fyrishov AB lyfter fram att uppdragsavtalet inte är samordnat med ägardirektivet.

Till årsstämman i Uppsala Kommuns Industrihus AB

Granskningsrapport för år 2015

Vi har granskat Uppsala Kommuns Industrihus AB:s (org.nr 556162-6606) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan oss lekmannarevisorer och de auktoriserade revisorerna från Ernst & Young.

Som ett led i vår granskning av bolaget har på vårt uppdrag en fördjupad granskning gjorts. Granskningen har utförts av PwC och har redovisats i en rapport som lämnats till bolagets styrelse.

Granskningen visar att bolaget arbetar aktivt enligt de direktiv som är uppställda i kommunfullmäktige. Ägarstyrningen fungerar väl.

Vi anser att vår granskning ger oss en rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Vi bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Vi finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 18 mars 2016

Lars-Olof Lindell
Lekmannarevisor

Cecilia Hamenius
Lekmannarevisor

Lekmannarevision av Uppsala kommuns dotterbolag 2015 – Uppsala Kommuns Industrihus AB

1. Granskning

PwC biträder bolagets utsedda lekmannarevisor. Lekmannarevisionen genomförs i enlighet med fastlagd verksamhetsplan. Granskningen av 2015 års verksamhet har främst inriktats mot följande områden: investeringsprocessen och offentlighetsprincipen. Granskningen har utförts genom intervjuer och detaljgranskning av projekt.

2. Investeringsprocessen

Bolaget har dokumenterat en beskrivning över utgifter i samband med underhåll och investeringar, ”Processbeskrivning projektkalkyl och investering”. Processbeskrivningen har arbetats fram under slutet av 2015. Av beskrivningen framgår tydligt vad som ska göras rent administrativt vid projektstart, prognoser och avslut. Av attestinstruktionen framgår vilka beloppsgränser som gäller vid investeringar och projekt. Investeringar mellan 200 tkr och 5 000 tkr kräver attest av VD på särskild blankett. Investeringar över 5 000 tkr per år och fastighet kräver styrelsebeslut.

Bolagets totala investeringsbudget för år 2015 uppgår till 127,2 mkr och 105,5 mkr har förbrukats. Anledningen till att beslutad budget inte använts fullt ut är enligt bolaget att de inte hunnit med allt som planerats och att projekt har förskjutits i tid på grund av ändrade prioriteringar samt i vissa fall i väntan på beslut från myndigheter och andra intressenter.

2.1 Finansiering av investeringen

I samband med att bolaget lägger budgeten ses även finansieringen för budgeterade investeringar över. Detta görs på en övergripande nivå och ej på projektnivå och kan mer liknas med en likviditetsprognos. Denna översyn görs av VD och administrativ chef.

2.2 Förkalkyler och förarbeten

Bolaget uppger att de löpande följer omvärlden och Uppsala i synnerhet för att veta hur framtidskontor ser ut, hur Uppsala utvecklas på sikt och hur det kan påverka bolaget.

Investeringsplaner görs och rapporteras för fyra år framåt i samband med ”Mål och budget”, dessa planer är på en aggregerad nivå och bakom dessa ska finnas projektledarens mer detaljerade beräkningar.

Två olika modeller används för att göra förkalkyler en byggherrekostnadskalkyl som innehåller mer schabloner samt en modell som i ett tidigt stadie ska visa hur investeringen ska bokföras. Bakom båda dessa ska det finnas en detaljerad beräkning av projektledaren. Någon gemensam mall för de detaljerade beräkningarna finns inte.

Beräkningarna på en aggregerad nivå är underlaget till investeringsbeslutet.

2.3 Uppföljning och efterkalkyler

För att löpande följa projektet ska avstämningar ske mellan projektledaren och ekonomiavdelning minst 5 ggr/ år. Vid avstämningen görs uppföljning av ekonomiskt utfall mot budget/projektkalkyl. I de fall prognosen visar att investeringen kommer att överstiga godkänt investeringsbelopp ska ett nytt investeringsbeslut hämtas in.

När projektet är avslutat ska en efterkalkyl göras där slutkostnaden följs upp mot förkalkylen och investeringsbeslutet. Avvikelser ska kommenteras och om slutkostnaden är större än investeringsbeslutet ska VD godkänna differensen.

2.4 Granskade projekt

För att verifiera att bolaget följer de rutiner och processer de fastställt har fyra projekt som avslutat under 2015 valts ut för granskning. Ytterligare ett har valts ut för att säkerställa att projektuppföljningar görs på nu pågående projekt. Granskade projekt är:

Projekt 1506, hyresgäst Anpassning i Eke ca 4 mkr. Projektet synes följt gällande process.

Projekt 1508, kylanläggning, ursprunglig budget och investeringsbeslut uppgår till 550 tkr. Tilläggsbeslut på kostnader upp till 816 tkr finns. Slutkalkyl visar att kostnaderna slutade på 839 tkr, slutkalkylen attesterad av VD enligt gällande process.

Projekt 1418 ledbelysning. Utfallet på projektet blev 2 899 tkr och ett investeringsbeslut finns på detta belopp. Inledningsvis var budgeterad kostnad mycket lägre pga att en underkonsult räknat fel. Enligt gällande process har bolaget fattat nytt investeringsbeslut när det i uppföljningar visar sig att kalkylerna inte kommer att hålla. Någon efterkalkyl finns dock inte.

Projekt 1406 takarbeten. Utfallet överskred ursprunglig budget med 49 tkr (649 tkr jmf 600 tkr i budget). Nytt investeringsbeslut finns men däremot inte en efterkalkyl.

Projekt 1311 grundförstärkning och projektkostnader för ombyggnation. Tilläggsbeslut finns men ej dokumenterade uppföljningar. Projektet ännu ej avslutat.

2.5 Sammanfattning och rekommendationer

Bolaget har en bra processbeskrivning över investeringsverksamheten, beskrivningen har arbetats fram under slutet av 2015 varför inte alla projekt följt processen under året.

Något gemensamt förkalkylprogram och projektledningssystem finns inte. Med tanke på de stora volymer som bolaget investerar för årligen skulle ett program underlätta uppföljning och dokumentation av investeringar.

Vi rekommenderar att bolaget säkerställer att utarbetad investeringsprocess följs för alla investeringsprojekt samt att bolaget överväger att investera i ett projektledningssystem.

3. Offentlighetsprincipen

Bolaget omfattas av offentlighetsprincipen och ska ha ändamålsenliga rutiner för diariehantering, utlämnade av handlingar samt hantering av post och e-post mm. Några fastställda rutiner eller diariieföring finns inte hos bolaget. Bolaget anger dock att de ska inleda ett arbete med att ta fram en dokumenthanteringsplan i slutet av år 2015. Hittills har förfrågningar från allmänheten om att lämna ut handlingar varit mycket begränsad.

Vi rekommenderar att bolaget tar fram en dokumenthanteringsplan och påbörjar diarieföring av allmänna handlingar som kommer till och lämnar bolaget.

Uppsala februari 2016

Maria Wigenfeldt

Till årsstämman i Fyrishov AB

Granskningsrapport för år 2015

Vi har granskat Fyrishov AB:s (org.nr 556380-4524) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan oss lekmannarevisorer och de auktoriserade revisorerna från Ernst & Young.

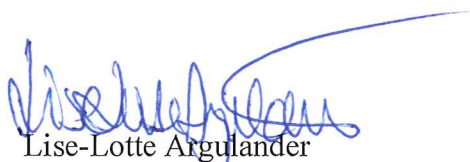
Som ett led i vår granskning av bolaget har på vårt uppdrag en fördjupad granskning gjorts. Granskningen har utförts av PwC och har redovisats i en rapport som lämnats till bolagets styrelse.

Granskningen visar sammantaget att bolaget arbetar aktivt enligt de direktiv och policys som är uppställda i kommunfullmäktige.

Granskningen framhåller även betydelsen och konsekvenserna av det uppdragsavtal som Fyrishov har med Idrotts och Fritidsnämnden. Intäkterna från uppdragsavtalet utgjorde ca 30 % av bolagets totala intäkter för 2015. Formerna för den ersättning som ska utgå enligt uppdragsavtalet behöver utvecklas för att tydliggöra förutsättningarna för den verksamhet bolaget bedriver.

Vi anser att vår granskning ger oss en rimlig grund för våra uttalanden. Vi bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Vi finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 18 mars 2016

Lise-Lotte Argulander

Lekmannarevisor

Pradip Datta

Lekmannarevisor

Lekmannarevision av Uppsala kommuns dotterbolag 2015 – Fyrishov AB

1. Granskning

PwC biträder bolagets utsedda lekmannarevisor. Lekmannarevisionen genomförs i enlighet med fastlagd verksamhetsplan. Granskningen av 2015 års verksamhet har främst inriktats mot följande områden: investeringsprocessen och offentlighetsprincipen. Granskningen har utförts genom intervjuer och granskning av handlingar.

2. Verksamhetsbeskrivning

Verksamhetsbeskrivning enligt bolagsordningen: "Föremålet för bolagets verksamhet är att inom Uppsala kommun tillhandahålla en arena för folkhälsa, idrott och evenemang. Arenan ska som besöksattraktion och mötesplats stärka den positiva bilden av Uppsala som bostadsort, turistmål och som en attraktiv stad för lokalisering av företag. Bolaget ska ansvara för driften av verksamheten. Bolaget ska äga och förvalta samtliga fastigheter inom Fyrishovsanläggningen"

Bolaget leds av VD Liisa Eriksson Hundertmark.

3. Ägardirektiv

Ägardirektiv enligt IVE 2015-2018: "Fyrishov AB tillhandahåller en arena för fritid, idrott, bad och evenemang med syfte att bidra till en ökad folkhälsa. Arenan och badet, som besöksattraktion, stärker den positiva bilden av Uppsala som bostadsort, besöksmål och som en attraktiv stad för lokalisering av företag. Bolaget ansvarar för driften av verksamheten i Fyrishovsanläggningen och efter uppdrag Gottsundabadet i Uppsala kommun och svarar för bad, sport och rekreation samt därmed förenlig verksamhet. Därutöver äger och förvaltar bolaget samtliga fastigheter inom Fyrishovsanläggningen samt planerar för utbyggnader som krävs för verksamhetens bedrivande.

Bolaget samverkar med andra aktörer inom besöksnäringen, och särskilt inom Uppsala Stadshuskoncernen, för att stärka Uppsala som besöksmål och uppnå samordningsvinster.

Bolaget verkar för värdeskapande samarbeten med andra bolag inom stadshuskoncernen. Bolaget arbetar med energieffektivisering och stödjer systematiskt tillämpning av ny energiteknik, energisnåla uppvärmningslösningar och materialval med hög miljöprestanda.

Tillhandahålla simundervisning kostnadsneutralt till Uppsala skolor." Avkastningskravet:

"Verksamheten inkl. simundervisningen planeras och budgeteras utifrån att bolagets underskott får uppgå till maximalt 6 mnkr per år 2015-2018. Underskotten resp. år täcks med koncernbidrag från Uppsala Stadshus AB."

Fyrishov AB erhöll 2015 ett koncernbidrag på 4 534 tkr och redovisat resultat uppgick till. Av årets intäkter på 102,6 mkr utgjorde uppdragsersättningar från nämnder inom Uppsala kommun 34,5 mkr

3.1 Ägarstyrning- återrapportering

Bolaget bedömer att ägardirektiven har uppfyllts för år 2015. Av dokumentet "Årsrapportering 2015 Verksamhetsuppföljning" beskrivs det arbete som utförts inom bolagets verksamheter för att möta ägardirektiven. Beskrivningen innehåller olika volymmått som t.ex. antal besökare, antal verksamma föreningar, antal event mm. Dock anges inte hur dessa utvecklats i förhållande till budget och tidigare år. En sådan uppföljning skulle enligt vår uppfattning underlätta en analys över hur verksamheten utvecklats i förhållande till ägardirektiven.

Vi bedömer att den verksamhet som bedrivs följer ägardirektiven.

Affärsplanen för 2015 inleds med att återge ägardirektiven vilka ligger till grund för bolagets affärsidé, kortsiktiga och långsiktiga mål. Bolagets vision är att vara en "Möjligheternas arena" och affärsidén är: "Att vara den ledande upplevelsearenan för bad, idrott och event, alla dagar året runt." De kortsiktiga målen i affärsplanen är sammanfattningsvis:

- **Utveckla badanläggningen** som haft en hög grad av tillgänglighet och som nu har ett stort upprustnings/underhållsbehov
- **Multihallar, fastighetens utvecklingsplan och underhåll**, utreda möjligheter för till och ombyggnader samt höja kvaliteten på befintliga verksamheter
- **Stärka varumärket** och position inom besöksnäringen
- **Värdeskapande samverkan** med andra besöksföretag och bolag inom Uppsala stadshuskoncernen
- **Nya digitala plattformar** som har som mål att öka tillgängligheten till verksamheten.
- **Strategisk miljöplan och miljömärkning** med målet att bli en klimatneutral destination

Affärsplanen innehåller förutom målformuleringar även en omvärldsanalys, antaganden om framtiden, risker och osäkerhetsfaktorer. Vi bedömer att uppställda korta och långa mål i affärsplanen överensstämmer med ägardirektiven. I likhet med tidigare år bedömer vi att målen skulle kunna göras mer kvantifierbara och därmed lättare att mäta. I enlighet med bokslutsanvisningarna görs en avrapportering av utförd verksamhet i förhållande till ägardirektiven i förvaltningsberättelsen i årsredovisningen för 2015. Bolaget gör bedömningen att ägardirektiven har följts och att de mål som satts upp för verksamheten har uppnåtts. Av avrapporteringen framgår att bolaget arbetat aktivt med att följa ägardirektiven och att uppnå målen i affärsplanen men det är inte möjligt att bedöma graden av måluppfyllelse mot bakgrund av att målen inte kvantifierats. I bolagets avrapportering av ägardirektiven för 2015 konstateras att samtliga ägardirektiv följts. Utöver rapportering av ägardirektiven har bolaget även avrapporterat arbetet med jämställdhet, medarbetare och ledare samt verksamhetsuppföljning.

Enligt vår bedömning finns det i likhet med tidigare år ett starkt samband mellan bolagsordning, ägardirektiven och verksamhetsplan.

Av affärsplanen för 2015-2018 framgår att uppdragsavtalen bedöms vara alltför detaljstyrande vilket kan hämma effektiviteten. Uppräkningen av uppdragsersättningen har varit obetydlig de senaste åren vilket medfört en allt större del av intäkterna avgiftsfinansieras av allmänheten. I affärsplanen anges att den uteblivna uppräkningsmedför ett negativt ägaruttag på sammanlagt -8,7 mkr årligen. Som framgår av resultaträkningen för 2015 utgör uppdragsersättningen ca en tredjedel av bolagets totala omsättning. Om ersättningen från kommunen inte baseras på marknadsmässiga villkor är vår uppfattning att det finns en risk för uttagsbeskattning. Dessutom kan detta utgöra en s.k.

värdeöverföring i aktiebolagslagens mening varvid bestämmelserna om utdelning måste beaktas. Bolagets ledning efterfrågar ett övergripande måldokument i form av ett idrotts- och fritidspolitiskt program. Nuvarande förutsättningar för verksamheten bedöms vara alltför oklara. Vi bedömer att ägardirektiven inte tillräckligt tydligt ger vägledning om de uppdrag bolaget fått av Uppsala kommun. VD har lämnat skriftliga synpunkter på ägardirektiven som i korthet kan sammanfattas med att uppdragsavtalet med Idrotts och Fritidsnämnden inte är samordnat med ägardirektiven, svårigheter med att uppfylla ägardirektivet med att tillhandahålla kostnadsneutral simundervisning till Uppsalas skolor eftersom Fyrishov saknar rådighet över skolornas resurser och osäkerhet kring bolagets framtida finansiering.

4. Investeringsprocessen

Bolagets investeringar uppgår för 2015 till 18 mkr där den största investeringen avser ombyggnation av lokaler för en ny hyresgäst. Årets investeringar är förhållandevis låga jämfört med investeringen i multihallar på ca 170 mkr som gjordes under åren 2012 och 2013 samt de större planerade underhållsåtgärderna av badanläggningen som kommer att göras under kommande år. Vi har därför valt att inte granska investeringsprocessen för 2015.

5. Offentlighetsprincipen

Bolaget omfattas av offentlighetsprincipen och ska ha ändamålsenliga rutiner för diariehantering, utlämnade av handlingar samt hantering av post och e-post mm. Bolaget har skriftliga rutiner för diariehantering och utlämnade av offentliga handlingar. E-post diarieförs till vissa delar men arbete pågår med utreda vilken E-post som ska diarieföras enligt lagstiftningen.

.

Uppsala februari 2016

Peter Alm

Till årsstämman i Uppsalahem Aktiebolag
Granskningsrapport för år 2015

Vi har granskat Uppsalahem Aktiebolags (org.nr 556137-3589) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan oss lekmannarevisorer och de auktoriserade revisorerna från Ernst & Young.

Som ett led i vår granskning av bolaget har på vårt uppdrag en fördjupad granskning gjorts. Granskningen har utförts av PwC och har redovisats i en rapport som lämnats till bolagets styrelse.

Granskningen visar att bolaget arbetar aktivt enligt de direktiv och policys som är uppställda i kommunfullmäktige.

Vi anser att vår granskning ger oss en rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Vi bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit god.

Vi finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 16 mars 2016

Lars-Olof Lindell
Lekmannarevisor

Hans Edlund
Lekmannarevisor

Lekmannarevision av Uppsala kommuns dotterbolag 2015 – Uppsalahem AB

Granskningsområden 2015

Granskningen av Uppsalahem har genomförts enligt fastställd revisionsplanering.

Granskningen grundas på god revisionssed och har omfattat bl a följande delar:

- Uppföljning av noteringar lekmanrevision föregående år.
- Granskning av samordning inom kommunkoncernen.
- Granskning av investeringsprocessen.
- Granskning av styrelsearbetet.
- Granskning av att bolaget följer offentlighetsprincipens regelverk.

Rapportering från lekmanrevisionen har skett i samband med slutrevisionsmöte.

Uppföljning av noteringar lekmanrevision föregående år

Inga väsentliga utestående noteringar kvarstår från föregående år.

Granskning av samordning inom kommunkoncernen

Granskning av samordning inom kommunkoncernen har ingått i ett separat granskningsprojekt och har avrapporterats i rapport "Granskning av bolagsstyrning i ett koncernperspektiv".

Granskning av investeringsprocessen

Uppsalahemkoncernen investerar årligen till mycket stora belopp. Investeringsbudgeten för 2015 uppgår till ca 1.200 Mkr och budget för 2016 uppgår till ca 950 Mkr.

Budget för kommande års investeringar beslutas i november året före. Investeringsramen är fastställd av kommunfullmäktige. Uppföljning av investeringsprojekten sker tertiälvis till styrelsen. Denna uppföljning är på övergripande nivå där budget, utfall och prognos redovisas per större investeringsprojekt.

Genom rapportssystemet INSIKT är det möjligt för ansvariga projektledare att löpande följa investeringarna. Det är möjligt att följa investeringsnivåer från projektstart och rapportera prognos utifrån senast redovisat utfall.

Projektstruktur med ansvarsfördelning är dokumenterad. Strukturen består på övergripande nivå av planskede, program/systemskede samt produktion.

Processen för investeringar är dokumenterad och kontrollaktiviteter är fastlagda. Efterkalkyl upprättas enligt fastlagd rutin och rapporteras. Vid större avvikelser sker rapportering till styrelsen. Attester för investeringar framgår av bolagets attestordning.

Vid granskningen följdes en investering från budget, via rapportering och till slutlig efterkalkyl.

I 2015 och 2016 års internkontrollplaner på övergripande nivå (rapporterat på styrelsenivå) finns inga risker kopplade till själva investeringsprocessen identifierade. En risk som identifierats utifrån verksamhetsmålet, att påbörja nyproduktion i enlighet med ägardirektiv och intentionsavtal, är risk för lång handläggningsprocess för bygglov.

Bedömning

Uppsalahems rutiner för hantering av investeringar är fastställda och dokumenterade. Detta gäller redovisning, rapportering och efterkalkylering. En fastställd projektstruktur finns beslutad med ansvariga projektledare. Investeringsprocessen bedöms vara ändamålsenlig.

Granskning av styrelsearbetet

Beslutade styrdokument utgörs av VD-instruktion, delegationsordning/arbetsordning och rapportinstruktion. Dokumenten bedöms vara ändamålsenliga. Affärsplan är upprättad. Internkontrollplan är upprättad och avrapporterad.

Lekmannarevisionen följer styrelsens arbete genom bl a läsning av styrelsens protokoll.

Bedömning

Inga avvikelser noterade.

Granskning av att bolaget följer offentlighetsprincipens regelverk

Bolaget lyder under offentlighetsprincipen. Detta innebär att bolaget behöver ha ändamålsenliga och säkra rutiner för diari föring, utlämnande av handlingar, hantering av e-post mm.

Bolaget har följande rutiner dokumenterade som är tillgänglig för medarbetarna via intranätet.

- Rutiner för hantering av allmän handling. Rutinerna beskriver vilket regelverk som är gällande, vad en allmän handling är, rutiner för hantering av inkomna handlingar, rutiner för diari föring, rutiner för e-posthantering, rutiner för utlämnande av allmän handling samt avgift vid hantering av begäran att ta del av offentliga handlingar.
- Dokumenthanteringsplan för Uppsalahemkoncernen. Rutinen lägger fast regler för bevarande och gallring av handlingar. Vidare specificeras vilken gallringsfrist olika typer av handlingar har. Med gallringsfrist avses att gallringsbara handlingar gallras först när en viss tidsperiod förflutit.
- Rutiner för posthantering.

Bedömning

Uppsalahem har väl dokumenterade rutiner för hanteringen av offentlighetsprincipens regelverk. Rutinerna är fastställda av styrelse och vd och är tillgängliga för medarbetarna via bolagets intranät.

2016-02-29 / Pär Månsson

Till årsstämman i Uppsala Kommuns Fastighets AB

Granskningsrapport för år 2015

Vi har granskat Uppsala Kommuns Fastighets AB:s (org.nr 556099-5077) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan oss lekmannarevisorer och de auktoriserade revisorerna från Ernst & Young.

Som ett led i vår granskning av bolaget har på vårt uppdrag en fördjupad granskning gjorts. Granskningen har utförts av PwC och har redovisats i en rapport som lämnats till bolagets styrelse.

Granskningen visar att bolaget arbetar aktivt enligt de direktiv och policys som är uppställda i kommunfullmäktige. Ägarstyrningen fungerar väl. Vi anser att vår granskning ger oss en rimlig grund för våra uttalanden nedan.

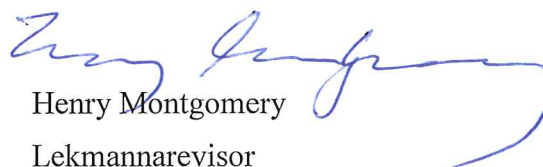
Vi bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Vi finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 18 mars 2016

Lise-Lotte Argulander

Lekmannarevisor

Henry Montgomery

Lekmannarevisor

Lekmannarevision av Uppsala kommuns dotterbolag 2015 – Uppsala Kommuns Fastighets AB

1. Granskning

PwC biträder bolagets utsedda lekmannarevisor. Lekmannarevisionen genomförs i enlighet med fastlagd verksamhetsplan. Granskningen av 2015 års verksamhet har främst inriktats mot följande områden: investeringsprocessen och offentlighetsprincipen. Granskningen har utförts genom intervjuer och detaljgranskning av projekt.

2. Investeringsprocessen

Bolaget saknar dokumenterade processer och rutiner för investeringar. Hittills har bolaget varit så litet att ledningen ansett att det inte behövs. Vartefter antalet anställda nu ökar har ledningen konstaterat att formaliserade rutiner behövs. Checklistor över den skattemässiga och bokföringsmässiga hanteringen av investeringar har påbörjats men då bolaget under stora delar av året varit utan VD och i väntan på att rekryteringen ska vara klar har tf VD och stab inte velat implementera väsentliga processer såsom investeringsprocessen.

Bolagets totala investeringsbudget för år 2015 uppgår till 121 mkr men där endast 56 mkr har förbrukats. Anledningen till att mindre än hälften av beslutad budget använts är enligt bolaget att den största planerade investeringen i ett kontorshus som den sista våningen på centrum inte kommit igång så som planerats. Projektet har förskjutits i tid då bolaget måste säkerställa uthyrningen med ett tecknat kontrakt innan påbörjande.

Investeringsplaner görs och rapporteras för fyra år framåt i samband med "Mål och budget", dessa planer är på en aggregerad nivå.

2.1 Finansiering av investeringen

I samband med att bolaget lägger investeringsbudgeten ses även finansieringen för budgeterade investeringar över. Detta görs på en övergripande nivå, merparten av mindre investeringarna och underhåll har finansierats av egna medel och utnyttjande av checkräkningskredit. Vid större investeringar lånar bolaget via kommunen. Denna översyn görs av VD och ekonomichef.

När förfrågningar kommer från hyresgäster om nya eller ändrade lokaler så skrivs nya kontrakt alternativt en avsiktsförklaring innan arbetet påbörjas så att bolaget säkerställer en långsiktig finansiering av investeringen genom en hyreshöjning.

2.2 Förkalkyler och förarbeten

För mindre projekt görs inga formella förkalkyler utan snarare uppskattningar. Detaljer tas fram i samband med att upphandlingar görs. Vid större upphandlingar tar bolaget hjälp av konsulter för att genomföra upphandlingarna och då har även konsulterna gjort förkalkyler. För t.ex. den nya boule och boll hallen fick bolaget en beställning av hallen där hyresgästen presenterade en kostnadsnivå som bolaget skulle förhålla sig till.

Någon bolagsgemensam mall för detaljerade beräkningar eller förkalkyler finns inte.

2.3 Uppföljning och efterkalkyler

Några formella avstämningstidpunkter eller avstämningar görs inte hos bolaget. Bolaget anger att då de har varit en mycket liten organisation har inte avstämningar gjorts formaliserat utan vid behov.

När projektet är avslutat görs en uppföljning av utgifterna med fokus på hur totala utgifter ska bokföras enligt gällande redovisningsprinciper.

2.4 Granskade projekt

För att verifiera att bolaget följer de rutiner som de återger har tre avslutade projekt under 2015 valts ut för granskning. Granskat projekt är:

Boule och boll hall ca 16 mkr. En beställning på om- och tillbyggnad av hyresgästen i de gamla tennishallarna. Har ej varit föremål för beslut i styrelsen har dock funnits med som informationspunkt under VD informerar. Då projektet rymdes inom befintlig budget finns inget styrelsebeslut. Någon förkalkyl finns inte då hyresgästen, kommunen, presenterande en kostnadsram som skulle hållas. Kostnadsramen uppgick till 6,5 mkr och är ifrån hösten 2012. Då projektet dragit ut på tid och nya förutsättningar tillkommit har åtgärder och därmed även kostnaderna förändrats under projektets gång. Efterkalkyl i form av en slutrapport – debiteringsunderlag finns, främsta syftet med denna är att fördela kostnaderna enligt gällande redovisningsprinciper. Den slutliga utgiften för projektet blev 16,1 mkr. Projektet har pågått under en lång tid, arbetet inleddes 2012 och avslutades i hösten 2015.

Sporthall, en beställning på om- och tillbyggnad av hyresgästen. Arbetet påbörjades under 2012 och avslutades december 2015. En avsiktsförklaring mellan hyresgästen och bolaget finns från september 2013. Då projektet dragit ut på tiden har ytterligare delar lagts på vartefter. Beslut om ytterligare åtgärder har fattats av VD, då de enskilda besluten ryms inom dels investeringsramen och dels inom VDs attesträtt. Projektet har varit föremål för information till styrelsen ett flertal gånger varför styrelsen torde varit välunderrättade under projektets gång avseende tilläggsbesluten. Bolaget anger att de gjort en bedömning vid varje tillkommande investering/underhåll.

Hissar, 1 mkr. Bolaget har träffat en överenskommelse med hyresgästföreningen om att byta hissar i hyreshusen. Utbytet av hissarna ska ske över en flerårsperiod och finansiering av de nya hissarna ska ske genom hyreshöjning. Under 2015 har 2 hissor bytts ut. Bolaget har fått en offert från den servicefirma som sköter hissarna, offerten har antagits och fakturering har skett med offererat belopp. I protokoll från hyresförhandlingar framgår att hyreshöjning enligt standard kommer att frångås med anledning av hissarna.

2.5 Sammanfattning och rekommendationer

Bolaget har ingen dokumenterad rutin eller processbeskrivning över investeringsverksamheten.

Något gemensamt förkalkylprogram, projektledningssystem eller andra mallar finns inte. Med tanke på de stora volymer som bolaget tidvis investerar för skulle ett program underlätta uppföljning och dokumentation av investeringar.

Vi rekommenderar att bolaget fortsätter utarbetar en investeringsprocess och att den följs för alla investeringsprojekt.

Ur ett kommunkoncernperspektiv torde det även vara av stor vikt att bolagets investeringsbudget är rimlig så att inte investeringsutrymmet för andra enheter inskränks.

3. Offentlighetsprincipen

Bolaget omfattas av offentlighetsprincipen och ska ha ändamålsenliga rutiner för diariehantering, utlämnade av handlingar samt hantering av post och e-post mm. Bolaget har rutiner för diarieföring men anger att de är föråldrade och har därför under året arbetat med att förnya sin dokumenthanteringsplan och diarieföring av offentliga handlingar. Ett nytt elektroniskt system skulle behövas men de som bolaget hittills sett är kostsamma varför bolaget sett över om ett samarbete kan göras med ett eller flera systerbolag för att dela på kostnaden.

Hittills har förfrågningar från allmänheten om att lämna ut handlingar varit begränsad och stadsjuristen konsulteras innan utlämnande av handlingar. Enligt delegationsordningen är det VD som får lämna ut handlingar.

Vi rekommenderar att bolaget slutför sitt arbete med att ta fram en ny dokumenthanteringsplan.

Uppsala februari 2016

Maria Wigenfeldt

Till årsstämman i Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB

Granskningsrapport för år 2015

Vi har granskat Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB:s (org.nr 556911-0736) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan oss lekmannarevisorer och de auktoriserade revisorerna från Ernst & Young.

Som ett led i vår granskning av bolaget har på vårt uppdrag en fördjupad granskning gjorts. Granskningen har utförts av PwC och har redovisats i en rapport som lämnats till bolagets styrelse.

Granskningen visar att bolaget arbetar aktivt enligt de direktiv som är uppställda i kommunfullmäktige. Ägarstyrningen fungerar väl. Granskningen visar även att bolaget endast utnyttjat mindre än hälften av sin investeringsbudget 2015 på grund av tidsförskjutningar och omprioriteringar av projekt.

Vi anser att vår granskning ger oss en rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Vi bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt. Vi finner inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 18 mars 2016

Lars-Olof Lindell
Lekmannarevisor

Cecilia Hamenius
Lekmannarevisor

Lekmannarevision av Uppsala kommuns dotterbolag 2015 – Uppsala Kommuns Förvaltningsfastigheter AB

1. Granskning

PwC biträder bolagets utsedda lekmannarevisor. Lekmannarevisionen genomförs i enlighet med fastlagd verksamhetsplan. Granskningen av 2015 års verksamhet har främst inriktats mot följande områden: investeringsprocessen, genomförd bolagisering av verksamhetsfastigheter samt offentlighetsprincipen. Granskningen har utförts genom intervjuer och detaljgranskning av projekt.

2. Investeringsprocessen

Bolaget har dokumenterat en beskrivning över utgifter i samband med underhåll och investeringar, ”Processbeskrivning projektkalkyl och investering”. Processbeskrivningen har arbetats fram under slutet av 2015. Av beskrivningen framgår tydligt vad som ska göras rent administrativt vid projektstart, prognoser och avslut. Av attestinstruktionen framgår vilka beloppsgränser som gäller vid investeringar och projekt. Investeringar mellan 200 tkr och 5 000 tkr kräver attest av VD på särskild blankett. Investeringar över 5 000 tkr per år och fastighet kräver styrelsebeslut.

Bolagets totala investeringsbudget för år 2015 uppgår till 12 mkr men där endast ca 6 mkr har förbrukats. Anledningen till att knappt hälften av beslutad budget använts är enligt bolaget att de inte hunnit med allt som planerats.

2.1 Finansiering av investeringen

I samband med att bolaget lägger budgeten ses även finansieringen för budgeterade investeringar över. Detta görs på en övergripande nivå och ej på projektnivå och kan mer liknas med en likviditetsprognos. Denna översyn görs av VD och administrativ chef.

2.2 Förkalkyler och förarbeten

Bolaget uppger att de löpande följer omvärlden och Uppsala i synnerhet för att veta hur framtidskontor ser ut, hur Uppsala utvecklas på sikt och hur det kan påverka bolaget.

Investeringsplaner görs och rapporteras för fyra år framåt i samband med ”Mål och budget”, dessa planer är på en aggregerad nivå och bakom dessa ska finnas projektledarens mer detaljerade beräkningar.

Två olika modeller används för att göra förkalkyler en byggherrekostnadskalkyl som innehåller mer schabloner samt en modell som i ett tidigt stadie ska visa hur investeringen ska bokföras. Bakom båda dessa ska det finnas en detaljerad beräkning av projektledaren. Någon gemensam mall för de detaljerade beräkningarna finns inte.

Beräkningarna på en aggregerad nivå är underlaget till investeringsbeslutet.

2.3 Uppföljning och efterkalkyler

För att löpande följa projektet ska avstämningar ske mellan projektledaren och ekonomiavdelning minst 5 ggr/ år. Vid avstämningen görs uppföljning av ekonomiskt utfall mot budget/projektkalkyl. I

de fall prognosen visar att investeringen kommer att överstiga godkänt investeringsbelopp ska ett nytt investeringsbeslut hämtas in.

När projektet är avslutat ska en efterkalkyl göras där slutkostnaden följs upp mot förkalkylen och investeringsbeslutet. Avvikelser ska kommenteras och om slutkostnaden är större än investeringsbeslutet ska VD godkänna differensen.

2.4 Granskade projekt

För att verifiera att bolaget följer de rutiner och processer de fastställt har ett utav två avslutade projekt under 2015 valts ut för granskning. Granskat projekt är:

Projekt 21401, Walmstedska gården. Investeringsbeslut på 5,7 mkr finns, investeringen fanns ej med i ursprunglig investeringsbudget varför styrelsen fattat ett särskilt beslut. Utfall 4,6 mkr, efterkalkyl finns, dock inte några löpande uppföljningar.

2.5 Sammanfattning och rekommendationer

Bolaget har en bra processbeskrivning över investeringsverksamheten, beskrivningen har arbetats fram under slutet av 2015 varför inte projektet följt processen hela året.

Endast hälften av bolagets investeringsbudget har använts.

Något gemensamt förkalkylprogram och projektledningssystem finns inte. Med tanke på de stora volymer som bolaget kommer att investera för kommande år med anledning om ombyggnationen av Stadshuset skulle ett program underlätta uppföljning och dokumentation av investeringar.

Vi rekommenderar att bolaget säkerställer att utarbetad investeringsprocess följs för alla investeringsprojekt samt att bolaget överväger att investera i ett projektledningssystem.

Ur ett kommunkoncernperspektiv torde det även vara av stor vikt att bolagets investeringsbudget är rimlig så att inte investeringsutrymmet för andra enheter inskränks.

3. Offentlighetsprincipen

Bolaget omfattas av offentlighetsprincipen och ska ha ändamålsenliga rutiner för diariehantering, utlämnade av handlingar samt hantering av post och e-post mm. Några fastställda rutiner eller diarieföring finns inte hos bolaget. Bolaget anger dock att de ska inleda ett arbete med att ta fram en dokumenthanteringsplan i slutet av år 2015. Hittills har förfrågningar från allmänheten om att lämna ut handlingar varit mycket begränsad.

Vi rekommenderar att bolaget tar fram en dokumenthanteringsplan och påbörjar diarieföring av allmänna handlingar som kommer till och lämnar bolaget.

4. Bolagisering av verksamhetsfastigheter

En omfattande bolagisering har skett av kommunens verksamhetsfastigheter. Bolaget äger en handfull fastigheter som hyrs ut till kommunens förvaltningar/verksamheter. Enligt beslutsunderlaget var syftet med bolagiseringen att skapa en mer effektiv fastighetsförvaltning och en mer rationell hantering av kommunens samlade fastighetsbestånd. De samlade hyreskostnaderna efter bolagiseringen får inte överstiga kommunens kostnad för fastigheterna tidigare.

Någon uppföljning av bolagiseringen och mätning av effektiviteten har inte gjorts varken av bolaget eller tidigare ägaren kommunen. Bolaget anger att det för det första inte är de som borde göra uppföljningen och för det andra så har de inte fått med sig så mycket information om fastigheterna att det går att göra en uppföljning. En uppföljning bör innehålla en jämförelse av resultat per fastighet (intäkter och kostnader) före och efter bolagiseringen enligt bolaget. Resultat per fastighet går att få fram i dag men resultat per fastighet finns inte sedan tidigare vad bolaget erfar. Uppgifterna har efterfrågats hos den tidigare ägaren kommunen men inte erhållits/gått att få fram.

Hyrorna har dock inte ökat då det slöts ett avtal i samband med överlåtelsen att hyrorna inte fick höjas de tre första åren. Den enda fastighet som går att analysera och göra en uppföljning på är Uppsala Konsert och Kongress, övriga fastigheter har tidigare inte bokförts på ett sådant sätt att det går att få fram kostnad per fastighet. Någon uppföljning efter bolagiseringen av denna fastighet har inte gjorts.

Bolaget anser att förvaltningen är mer effektiv nu än tidigare då de tar ett större samlat fastighetsägaransvar samt att det eftersatta underhållet har minskat under de tre gångna åren.

Uppsala februari 2016

Maria Wigenfeldt

Till årsstämman i Uppsala Bostadsförmedling AB

Granskningsrapport för år 2015

Vi har granskat Uppsala Bostadsförmedling AB:s (org.nr 556109-6628) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorns ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan oss lekmannarevisorer och de auktoriserade revisorerna från Ernst & Young.

Bolaget har inte erhållit något ägardirektiv och verksamheten har varit liten under året.

Vi anser att vår granskning ger oss en rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Vi bedömer att bolagets verksamhet skötts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Vi finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 18 mars 2016

Gunilla Zetterling
Lekmannarevisor

Sture Jansson
Lekmannarevisor

Till årsstämman i Uppsala Kommun Skolfastigheter AB

Granskningsrapport för år 2015

Vi har granskat Uppsala Kommun Skolfastigheter AB:s (org.nr 556911-0751) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och internkontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat beslut om, samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan oss lekmannarevisorer och de auktoriserade revisorerna från Ernst & Young.

Som ett led i vår granskning av bolaget har en fördjupad granskning gjorts på vårt uppdrag. Granskningen har utförts av PwC och har redovisats i en rapport som lämnats till bolagets styrelse.

Granskningen visar att bolaget arbetar aktivt enligt de direktiv som är antagna av kommunfullmäktige. Vår bedömning är att ägarstyrningen fungerar väl.

Vi anser att vår granskning ger oss en rimlig grund för våra uttalanden nedan.

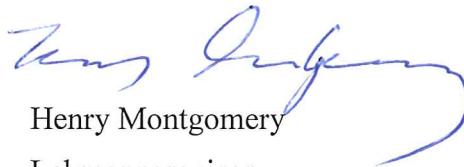
Vi bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Vi finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 18 mars 2016

Hans Edlund

Lekmannarevisor

Henry Montgomery

Lekmannarevisor

Lekmannarevision av Uppsala kommuns dotterbolag 2015 – Uppsala Kommuns Skolfastigheter AB

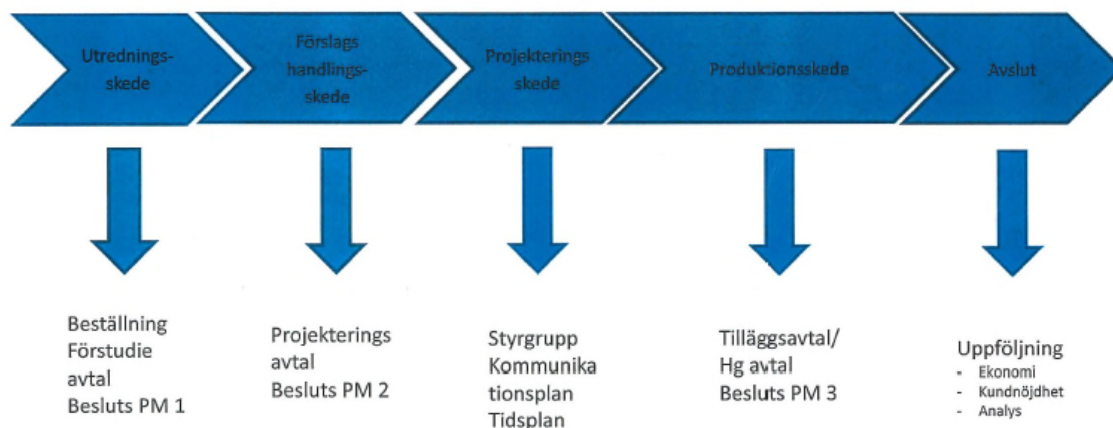
1. Granskning

PwC biträder bolagets utsedda lekmannarevisor. Lekmannarevisionen genomförs i enlighet med fastlagd verksamhetsplan. Granskningen av 2015 års verksamhet har främst inriktats mot följande områden: investeringsprocessen, genomförd bolagisering av verksamhetsfastigheter samt offentlighetsprincipen. Granskningen har utförts genom intervjuer och detaljgranskning av projekt.

2. Investeringsprocessen

Bolaget har dokumenterat en arbetsgång i fem delar över utgifter i samband med underhåll och investeringar, i varje respektive del finns en detaljerad processkarta över vad som ska göras.

Arbetsgång Skolfastigheter

Processbeskrivningen har arbetats fram under 2014 och 2015. Av beskrivningen framgår tydligt vad som ska göras rent administrativt vid projektstart, produktion och avslut. Av attestinstruktionen framgår vilka beloppsgränser som gäller vid investeringar och projekt. Investeringar upp till 5 mkr får attesteras av fastighetschef, investeringar över 5 mkr kräver attest av VD. Ärenden som går till styrelsen är investeringar som inte finns med i budget eller avviker stort från budget eller är av stor betydelse för kommunen t.ex total renovering av Katedralskolan eller Tiunda projektet.

Bolagets totala investeringsbudget för år 2015 uppgår till 450 mkr men där endast ca 126 mkr har förbrukats (exkl planerat underhåll). Anledningen till det låga utfallet är enligt bolaget främst att de tre stora projekten som planerades för 2015 av olika anledningar har försenats. De tre stora projekten är Katedralskolans helrenovering, rivning och nybyggnation av Tiundaskolan samt helrenovering av Sverkerskolan.

2.1 Finansiering av investeringen

I samband med att bolaget lägger budgeten ses även finansieringen för budgeterade investeringar över. Behovet av finansieringen beräknas i en detaljerad likviditetsprognos. Likviditetsprognosen är bolagets underlag inför beslut om upptagande av nya lån, beslut om lån tas av styrelsen. Likviditetsprognosen har följts upp löpande av verksamhetscontrollern under året och träffsäkerheten har visat sig vara god på betalningsströmmarna hos bolaget.

2.2 Förkalkyler och förarbeten

I bolagets processbeskrivning framgår att utredningar och beräkningar ska göras. Alla större och strategiska investeringar ska behandlas av vad bolaget kallar "investeringsforum". Syftet med Investeringsforum är att planera och följa upp bolagets pågående och planerade investeringsprojekt och bereda investeringsärenden inför beslut av VD eller styrelse.

Syftet är också att på ett strukturerat och enhetligt sätt säkerställa att projekten följer de faser som finns i investeringsprocessen och att beslut fattas enligt delegeringsordningen av rätt instans.

Förkalkyler görs på olika sätt beroende på om det är ett investeringsprojekt eller ett underhållsprojekt och beroende på vem som är projektledare. Mallar finns framtagna men inget gemensamt systemstöd finns. Då bolaget har många pågående projekt har flertalet av dem under 2015 lagts ut på externa konsulter för att ta fram förkalkyler samt att genomföra de upphandlingar som krävs.

2.3 Uppföljning och efterkalkyler

Enligt rutinen ska projekten numer följas upp av projektledaren och projektcontrollern under projektet gång. I samband med avslut ska en slutredovisning och ett projektavslut göras. Förutom ekonomisk uppföljning innehåller dessa uppföljningar andra parametrar för att kunna ta lärdom av projekten i kommande projekt. Slutredovisningar och projektavslut har förbättrats under 2015.

2.4 Granskade projekt

För att verifiera att bolaget följer de rutiner och processer de fastställt har två avslutade investeringsprojekt under 2015 valts ut för granskning samt två avslutade underhållsprojekt. Granskade projekt är:

Malmvågens förskola, utfall 28,4 mkr budgeterad investering 43 mkr. Projektet startades innan bolaget bildades. Hur och vad den ursprungliga budgeten avsåg samt hur stor omfattning projektet hade går inte i efterhand att verifiera. Bolaget har "ärvt" projektet men inte de bakomliggande kalkylerna. Då projektet pågått en längre tid har det inte heller följt bolagets i dag gällande process. Bolaget har dock försökt göra en projektuppföljning och slutredovisning enligt mallar som används idag.

Sävja kulturcenter, utfall 64,5 mkr, budgeterad investering 85,3 mkr. Projektet startades innan bolaget bildades. Hur och vad den ursprungliga budgeten avsåg samt hur stor omfattning projektet hade går inte i efterhand att verifiera. Bolaget har "ärvt" projektet men inte de bakomliggande kalkylerna. Då

projektet pågått en längre tid har det inte heller följt bolagets i dag gällande process. Bolaget har dock försökt göra en projektuppföljning och slutredovisning enligt mallar som används idag

Höganäs förskola, utfall 3,2 mkr beräknad kostnad 3,9 mkr. Projektet startades våren 2015 och planerades vara klart till sommaren 2015 men försenades och lokalerna var klara i oktober. Dokumenterad och attesterad investeringsansökan finns samt att en byggkalkyl är framtagen till investeringsansökan. Ett projektavslut, en rapport, har gjorts både med ekonomiskt utfall samt kommentarer kring utförandet av projektet.

Takmålning Vaksala skola, utfall 700 tkr, beräknad kostnad 813 tkr. Projektet påbörjades under våren 2015 och avslutades under hösten 2015. Dokumenterad och attesterad investeringsansökan finns samt att en byggkalkyl är framtagen till investeringsansökan. Ett projektavslut, en rapport, har gjorts både med ekonomiskt utfall samt kommentarer kring utförandet av projektet.

2.5 Sammanfattning och rekommendationer

Bolaget har en bra processbeskrivning över investeringsverksamheten, beskrivningen har arbetats fram under 2014 och 2015 varför inte de granskade projekten följt processen under hela projektet löptid.

Inte ens hälften av bolagets investeringsbudget har använts.

Något gemensamt förkalkylprogram och projektledningssystem finns inte. Med tanke på de stora volymer som bolaget kommer att investera för kommande år skulle ett program underlätta uppföljning och dokumentation av investeringar.

Vi rekommenderar att bolaget säkerställer att utarbetad investeringsprocess följs för **alla** investerings- och större underhållsprojekt samt att bolaget överväger att investera i ett projektledningssystem.

Ur ett kommunkoncernperspektiv torde det även vara av stor vikt att bolagets investeringsbudget är rimlig så att inte investeringsutrymmet för andra enheter inskränks.

3. Offentlighetsprincipen

Bolaget omfattas av offentlighetsprincipen och ska ha ändamålsenliga rutiner för diariehantering, utlämnade av handlingar samt hantering av post och e-post mm. Bolaget har en anställd registrator och administratör som har bra rutiner för att diarieföra allt som går via den gemensamma posten, både brev och e-post. Regelefterlevnaden hos övriga anställda behöver dock förbättras. Hittills har förfrågningar från allmänheten om att lämna ut handlingar varit mycket begränsad.

Vi rekommenderar att bolaget tar fram en dokumenthanteringsplan och säkerställer att alla anställda informeras om den så att alla allmänna handlingar diarieförs.

4. Bolagisering av verksamhetsfastigheter

En omfattande bolagisering har skett av kommunens verksamhetsfastigheter. Bolaget äger ett större antal fastigheter som hyrs ut till kommunens förvaltningar/verksamheter. Enligt beslutsunderlaget var syftet med bolagiseringen att skapa en mer effektiv fastighetsförvaltning och en mer rationell

hantering av kommunens samlade fastighetsbestånd. De samlade hyreskostnaderna efter bolagiseringen får inte överstiga kommunens kostnad för fastigheterna tidigare.

Någon uppföljning av bolagiseringen och mätning av effektiviteten har inte gjorts varken av bolaget eller tidigare ägaren kommunen. Bolaget anger att det för det första inte är de som borde göra uppföljningen och för det andra så har de inte fått med sig så mycket information om fastigheterna att det går att göra en uppföljning. En uppföljning bör innehålla en jämförelse av resultat per fastighet (intäkter och kostnader) före och efter bolagiseringen enligt bolaget. Resultat per fastighet går att få fram i dag men resultat per fastighet finns inte sedan tidigare vad bolaget erfar. Uppgifterna har efterfrågats hos den tidigare ägaren kommunen men inte erhållits/gått att få fram.

Bolaget anser att förvaltningen är mer effektiv nu än tidigare då de tar ett större samlat fastighetsägaransvar samt att det eftersatta underhållet har minskat under de tre gångna åren. En värdering av fastighetsinnehavet har gjorts av bolaget som visar på att värdet ökat med 700 mkr under de tre senaste åren, bolaget anser att det är ett tecken på att förvaltningen är mer effektiv i dag.

Uppsala februari 2016

Maria Wigenfeldt

Till årsstämman i Uppsala Kommun Sport- och Rekreationsfastigheter AB

Granskningsrapport för år 2015

Vi har granskat Uppsala Kommun Sport- och Rekreationsfastigheter AB:s (org.nr 556911-0744) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan oss lekmannarevisorer och de auktoriserade revisorerna från Ernst & Young.

Som ett led i vår granskning av bolaget har på vårt uppdrag en fördjupad granskning gjorts. Granskningen har utförts av PwC och har redovisats i en rapport som lämnats till bolagets styrelse.

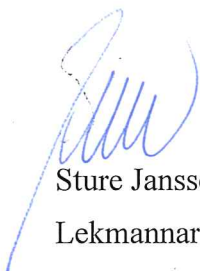
Granskningen visar att bolaget tagit fram en investeringsprocess under 2015 som ska implementeras under 2016, att bolaget endast utnyttjat mindre än hälften av sin investeringsbudget 2015 på grund av tidsförskjutningar och omprioriteringar av projekt hos beställande förvaltningar samt att bolaget har system och rutiner för diarieföring mm av allmänna handlingar.

Vi anser att vår granskning ger oss en rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Vi bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Vi finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 10 mars 2016

Gunilla Zetterling
Lekmannarevisor

Sture Jansson
Lekmannarevisor

Lekmannarevision av Uppsala kommuns dotterbolag 2015 – Uppsala Kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB

1. Granskning

PwC biträder bolagets utsedda lekmannarevisor. Lekmannarevisionen genomförs i enlighet med fastlagd verksamhetsplan. Granskningen av 2015 års verksamhet har främst inriktats mot följande områden: investeringsprocessen, genomförd bolagisering av verksamhetsfastigheter samt offentlighetsprincipen. Granskningen har utförts genom intervjuer och detaljgranskning av projekt.

2. Investeringsprocessen

Bolaget har rutiner för investeringsprocessen och under hösten 2015 har bolaget tagit hjälp av extern konsult för att dokumentera dem. Processerna ska från och med januari 2016 följas fullt ut av bolaget i alla projekt. Bolaget har två olika processer för investeringar, nyinvesteringar samt underhållsinvesteringar.

Underhållsinvesteringar bestäms utifrån det ekonomiska utrymme bolaget kan skapa sig själva i befintlig verksamhet. Underhållsinvesteringarna budgeteras av bolaget, bolaget lägger en årsbudget för investeringarna som styrelsen fattar beslut om. Inom budgeten kan bolaget sedan omprioritera projekten. Om ett nytt investeringsbehov uppstår under året och överstiger 5 mkr måste styrelsebeslut fattas. Under 2015 fanns ett större projekt som beräknades uppgå till 8 mkr, ny kylanläggning Gränby ishallar, bolaget valde då att särredovisa det till styrelsen men inom årsbudgeten.

Nyinvesteringar, dessa styrs främst av beställningar från förvaltningar och de olika lokalförsörjningsplaner som finns, av bolagets totala investeringsbudget är 90% nyinvesteringar. I samband med mål och budget gör bolaget kostnadsberäkningar på de projekt som förvaltningarna anser ska finnas med de 3 kommande åren hos bolaget. Beställningar på projekten görs inte i samband med budgetarbetet utan kan göras långt senare och ha ett annat innehåll än vad som budgeteras.

Bolagets totala investeringsbudget för år 2015 uppgår till 109 mkr, endast 45 mkr har förbrukats. Anledningen till att mindre än hälften av beslutad budget använts är enligt bolaget att projekt har förskjutits i tid eller omprioriterats hos förvaltningarna. Bolagets underhållsinvesteringar har till största del genomförts.

Investeringsbeslut upp till 1 mkr får fattas av projektchef och fastighetschef, investeringsbeslut mellan 1 mkr och 5 mkr får fattas av VD, beslut däröver ska fattas av styrelsen enligt gällande attestordning.

2.1 Finansiering av investeringen

I samband med att bolaget lägger budgeten ses även finansieringen för budgeterade investeringar över. Alla investeringar har hittills lånefinansieras och samtidigt som styrelsen fattar beslut om investeringsbudgeten fattar de beslut om planerad lånestructur och likviditetsplan.

2.2 Förkalkyler och förarbeten

I samband med att investeringsbudgeten läggs gör bolagets projektledare kostnadsberäkningar.

Kostnadsberäkningarna ska göras på en gemensam kalkylmall enligt bolaget, då bolagets fastigheter inte är "standardfastigheter" är det svårt att utgå från bra branschnyckeltal varför inputs i beräkningarna är både nyckeltal, gamla projekt som projektledarna haft tidigare samt i vissa fall avstämningar med systerbolag. Utifrån inputs görs rimlighetsberäkningar på kostnaderna och hittills har de enligt bolaget fallit väl in.

När projektet ska starta läggs ett projekt upp i redovisningen och en mall för hur utgifterna ska redovisas tas fram. Mallen som används har till syfte att följa projektet och att projektet ska bokföras korrekt efter gällande redovisnings- och skatteregler.

2.3 Uppföljning och efterkalkyler

Projekten följs löpande av projektledaren och prognoser lämnas till ekonomiansvarige i samband med tertialboksluten. Ekonomiansvarige gör en ekonomisk uppföljning i slutet av projektet för att investeringen ska bokföras korrekt. Enligt bolagets investeringsprocesser ska större projekt numer följas upp på fler givna tillfällen.

Hittills har investeringsprojekten varit förhållandevis få och små varför projektledarna uppger att de går att följa med det redovisningssystem bolaget har i dag. Kommande stora projekt så som ombyggnationen av Studenternas kommer kräva andra systemstöd varför bolaget inlett en upphandling av ett mer anpassat byggprojektsystem.

2.4 Granskade projekt

För att verifiera att bolaget följer de processer och rutiner som de återger har fyra avslutade projekt under 2015 valts ut för granskning. Granskat projekt är:

Gränby ishallar (underhållsinvestering), ingår i investeringsbudgeten för år 2015 med 8 mkr. Utfall 5,1 mkr. Beräkningen som låg till grund för investeringsbudgeten gjordes av bolaget själva. Upphandling gjordes och vinnande anbud var lägre än vad bolaget förväntade sig. Arbetet med entreprenören har fungerat mycket bra enligt projektledaren, arbetsfördelningarna har varit tydliga och extrabeställningar har formaliserats. Projektledaren har följt projektet i en egen excelmall löpande och i samband med tertialbokslut av projektledare och ekonomiansvarige.

Lötens idrottsfält, konstgräs utomhus. Utfall 2,6 mkr budgeterad kostnad 2,7 mkr. Förenklad upphandling gjord och kontrakt/överenskommelse om nytt hyresavtal tecknat innan projektet påbörjas. Då projektet var brådslande påbörjades viss projektering och upphandling innan beställning och nytt hyreskontrakt. Projektet har inte dokumenterats mer än manuellt inledningsvis då projektet är litet. Bolaget uppger att VD godkänt investeringen, detta har inte dokumenterats utöver en underskriven offert till ansvarig förvaltning.

Anders Diöshallen, konstgräs inomhus (underhållsinvestering) utfall 829 tkr. Då investeringen var en akutåtgärd fanns inte projektet med i investeringsbudgeten för underhåll. Enligt attestordningen får projektledaren själv fatta beslut om genomförande om det ryms inom hans budgetram. Kostnaden för själva konstgräset blev efter förenklad upphandling lägre än beräknat men till detta tillkom andra kostnader som inte beräknats innan (utebliven hyra mm).

Varmgarage Hammarskog, utfall 2,4 mkr budgeterad kostnad 2,5 mkr. Tillbyggnad av varmgarage efter förfrågan från hyresgäst. Godkännande av nytt hyreskontrakt finns innan projektstart och offerten till förvaltningen med hyresföreslaget är undertecknat av VD. Förnyad konkurrens av ramavtal gjordes innan entreprenör kontrakterades.

2.5 Sammanfattning och rekommendationer

Bolaget har under 2015 arbetat fram och dokumenterat processbeskrivning över investeringsverksamheten, processerna ska implementeras i verksamheten från och med januari 2016 varför de granskade projekten inte följt de idag gällande processer fullt ut. Några formella beslut av tillkommande investeringar har inte gjorts på projekt under 5 mkr. Bolaget anser att då VD skrivit på offerten till förvaltningarna så är det att likställa med ett godkännande. I samband med att processerna införts har ett mer formellt beslutsformulär tillförts.

Något byggprojektsystem finns inte. Med tanke på de stora volymer som bolaget kommer att investera för kommande år med anledning om ombyggnationen av Studenternas med flera skulle ett program underlätta uppföljning och dokumentation av investeringar.

Vi rekommenderar att bolaget slutför dokumentation av investeringsprocesserna och att de följs för alla investeringsprojekt samt att bolaget överväger att investera i ett byggprojektsystem.

Ur ett kommunkoncernperspektiv torde det även vara av stor vikt att bolagets investeringsbudget är rimlig så att inte investeringsutrymmet för andra enheter inskränks. Då 90% av bolagets investeringar styrs av andra förvaltningar är detta inte något bolaget kan styra över själv.

3. Offentlighetsprincipen

Bolaget omfattas av offentlighetsprincipen och ska ha ändamålsenliga rutiner för diariehantering, utlämnade av handlingar samt hantering av post och e-post mm. Bolaget har fastställda rutiner för hur allmänna handlingar ska diarieföras och arkiveras. Förutom att alla anställda vet hur de ska hantera inkomna och utskickade handlingar har bolaget en deltidsanställd registrator. Hittills har förfrågningar från allmänheten om att lämna ut handlingar varit mycket begränsad.

4. Bolagisering av verksamhetsfastigheter

En omfattande bolagisering har skett av kommunens verksamhetsfastigheter. Bolaget äger fastigheter som hyrs ut till kommunens förvaltningar/verksamheter. Enligt beslutsunderlaget var syftet med bolagiseringen att skapa en mer effektiv fastighetsförvaltning och en mer rationell hantering av kommunens samlade fastighetsbestånd. De samlade hyreskostnaderna efter bolagiseringen får inte överstiga kommunens kostnad för fastigheterna tidigare.

Någon uppföljning av bolagiseringen och mätning av effektiviteten har inte gjorts varken av bolaget eller tidigare ägaren kommunen. Bolaget anger att det bör vara ägaren som initierar uppföljningen och att de inte fått med sig så mycket information om fastigheterna att det går att göra en uppföljning. En uppföljning bör innehålla bland annat en jämförelse av resultat per fastighet (intäkter och kostnader) före och efter bolagiseringen. Resultat per fastighet går att få fram i dag men resultat per fastighet finns inte sedan tidigare vad bolaget erfar. Uppgifterna har efterfrågats hos den tidigare ägaren kommunen men inte erhållits/gått att få fram.

Bolagets bedömning är att förvaltningen för de aktuella fastigheterna är mer effektiv nu än tidigare då bolaget kan fokusera och ta ett samlat fastighetsägaransvar för den typen av anläggningar. En fullständig inventering av alla fastigheter har gjorts där bolaget funnit en del fel i tidigare register, lokaler som saknades, lokaler som ägs av föreningar mm. Bolagets underhållsplan är mer offensivt än tidigare år bedömer bolaget. För att skapa medel till att öka underhållsnivån har driftskostnader och reparationer prövats hårt och vissa fastigheter som inte efterfrågats av kommunen har avyttrats. Det eftersatta underhållsbehovet uppges ha minskat under de tre år som bolaget ägt fastigheterna.

Uppsala februari 2016

Maria Wigenfeldt

Till årsstämman i Uppsala Konsert & Kongress AB

Granskningsrapport för år 2015

Vi har granskat Uppsala Konsert & Kongress AB:s (org.nr 556380-4524) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan oss lekmannarevisorer och de auktoriserade revisorerna från Ernst & Young.

Som ett led i vår granskning av bolaget har på vårt uppdrag en fördjupad granskning gjorts. Granskningen har utförts av PwC och har redovisat i en rapport som lämnats till bolagets styrelse.

Granskningen visar att bolaget arbetar aktivt enligt de direktiv och policyer som är uppställda i kommunfullmäktige. Ägarstyrningen fungerar väl. Vi anser att vår granskning ger oss en rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Vi bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Vi finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 18 mars 2016

Magnus Andersson
Lekmannarevisor

Fredrik Leijerstam
Lekmannarevisor

Lekmannarevision av Uppsala kommuns dotterbolag 2015 – Uppsala Konsert & Kongress AB

1. Granskning

PwC biträder bolagets utsedda lekmannarevisor. Lekmannarevisionen genomförs i enlighet med fastlagd verksamhetsplan. Granskningen av 2015 års verksamhet har främst inriktats mot följande områden: investeringsprocessen och offentlighetsprincipen. Granskningen har utförts genom intervjuer och granskning av handlingar.

2. Verksamhetsbeskrivning

Verksamhetsbeskrivning enligt bolagsordningen: "Föremålet för bolagets verksamhet är att inom Uppsala kommun ansvara för verksamheten i Uppsala kommuns konsert och kongresshus i kvarteret Gerd och att bedriva därmed förenlig verksamhet."

Under 2015 tillträdde Lena Åberg Frisk tjänsten som VD för bolaget.

3. Ägardirektiv

Ägardirektiv enligt IVE 2015-2018: "Uppsala Konsert & Kongress AB tillhandahåller en mötesplats för musik och för alla grupper i kommunen. Bolaget bidrar aktivt genom sin musikverksamhet till en utveckling av kulturlivet i Uppsala samt genom kongress- och konferensverksamheten som bidrar aktivt till en utveckling av besöksnäringen i Uppsala. Genom konserter och möten stärker bolaget bilden av Uppsala som en attraktiv stad. Uppsala Konsert och Kongress AB ska föra dialog med kulturnämnden om hur bolaget ska bidra till Uppsalas kulturella utveckling. Bolaget samverkar med andra aktörer inom kulturlivet och besöksnäringen för att stärka respektive område och uppnå samordningsvinster. Bolaget verkar för värdeskapande samarbeten med andra bolag inom stadshuskoncernen.

Uppsala konsert & Kongress AB erhåller 33,4 mkr 2015, 33,6 mkr 2016, 34,3 mkr 2017 samt 34,5 mkr 2018 i koncernbidrag från Uppsala Stadshus AB.

"Ingen utdelning från bolaget sker."

3.1 Ägarstyrning- återrapportering

Bolaget anser att ägardirektiven uppfyllts för år 2015. Av årsredovisningen framgår att antalet evenemang ökat med 100 till över 700 samt att antalet besökare ökat med 14 000 till 480 000. I uppföljning av ägardirektiven anges att samtliga ägardirektiv uppnåtts. För ägardirektivet att "Tillhandahålla en mötesplats för musik och för alla grupper i kommunen" anges att det uppnåtts med tillägget delvis. Ägardirektivets formulering gör att det kan vara svårt att svara med ett entydigt ja.

Baserat på intervjuer och granskning av dokument gör vi bedömningen att verksamheten bedrivits i enlighet med ägardirektiven.

.

Ägardirektiven är utgångspunkten i bolagets affärsplan, planen är genomarbetad och mer detaljerad än ägardirektiven. I affärsplanen för år 2015 finns delvis uppföljning för år 2014, allmänt om bolagets förutsättningar, budget, direktiv, måluppfyllelse, nuläge, framtid, affärsidé, korta samt långa budgetmål.

Affärsplanen för 2015 upprättades av tidigare VD. Affärsplanen för 2015 har i alla delar inte legat till grund för styrningen av verksamheten under 2015. Verksamhetsstyrningen har under 2015 främst fokuserat mot optimering av lokaler och personal

Enligt vår bedömning finns det i likhet med tidigare år ett starkt samband mellan bolagsordning, ägardirektiven och affärsplan.

Bolaget har gjort en utvärdering av övergripande verksamhetsmål:

- **Implementering av ny organisationsstruktur.** Den har genomförts och den innebär sammanslagning av mindre avdelningar, färre chefer och mindre ledningsgrupp. Organisationen uppges vara tydligare och mer transparent.
- **Bolaget ska sträva efter att utveckla och förstärka befintliga samt skapa nya samarbeten.** Arbete pågår och diskussioner pågår med olika aktörer om detta.
- **Bolaget ska sträva efter att utveckla produkter och samarbeten för att bedriva verksamhet under lågsäsong.** Exempel på aktiviteter som genomförts är en omfattande höstlovssatsning 2015 och mötesplatsen Market som ökat omsättningen för restaurangen på lördagar. Bolaget menar att det är för kostsamt att ha huset, inkl. restaurangen, öppet under sommarens alla dagar.
- **Implementera framtagna miljöprofil i organisationen.** Hela huset är sedan 2015 Svanencertifierat och utbildningar har hållits för personalen.
- **Bolaget ska påbörja en övergripande strategi för att integrera och följa upp verksamhetens jämställdhets- och mångfaldsarbete.** En policy för detta har tagits fram och bolaget arbetar redan utifrån denna. För två avdelningar har kraven i policyn inte kunnat uppnås, konferensavdelningen med 100 % kvinnor och teknikavdelningen med 100 % män.
- **Bolaget ska utveckla en strategi för att integrera och följa upp verksamhetens kundutvärderingar och kundundersökningar.** Bolaget genomför en omfattande kundutvärdering av verksamheterna där alla konserter och kongresser utvärderas. Kundundersökningarna är webbaserade. Resultatet från dessa är högt med genomsnittsvärden som överstiger 4 på en skala från 1-5 där fem är bäst. Det är vanligt med höga poäng som 4,7 och 4,8 men det finns för vissa bedömningskriterier även poäng som ligger nere på strax över 3.

3. Investeringsprocessen

Bolaget gör sällan inköp som är så stora att de faller inom ramen för formaliserade direktupphandlingar eller upphandlingar enligt lagen om offentlig upphandling (LOU). Vid direktupphandlingar har bolaget en policy om att prisuppgift måste tas av flera leverantörer, undantag kan göras om det avser speciell teknisk utrustning där få leverantör finns.

5. Offentlighetsprincipen

Bolaget omfattas av offentlighetsprincipen och ska ha ändamålsenliga rutiner för diariehantering, utlämnade av handlingar samt hantering av post och e-post mm. Bolaget har skriftliga rutiner för diariehantering och utlämnade av offentliga handlingar. E-post diarieförs till vissa delar men arbete pågår med utreda vilken E-post som ska diarieföras enligt lagstiftningen.

Uppsala februari 2016

Peter Alm

Till årsstämman i Uppsala Kommuns Parkerings AB

Granskningsrapport för år 2015

Vi har granskat Uppsala Kommuns Parkerings AB:s (org.nr 556044-4498) verksamhet för år 2015.

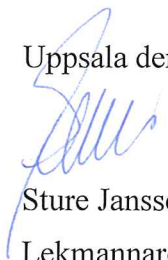
Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan oss lekmannarevisorer och de auktoriserade revisorerna från Ernst & Young.

Granskningen visar att bolaget arbetar aktivt enligt de direktiv och policys som är uppställda i kommunfullmäktige. Ägarstyrningen fungerar väl. Vi anser att vår granskning ger oss en rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Vi bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Vi finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 18 mars 2016

Sture Jansson

Lekmannarevisor

Gunilla Zetterling

Lekmannarevisor

Lekmannarevision av Uppsala kommuns dotterbolag 2015 – Uppsala Parkerings AB

1. Granskning

PwC biträder bolagets utsedda lekmannarevisor. Lekmannarevisionen genomförs i enlighet med fastlagd verksamhetsplan. Granskningen av 2015 års verksamhet har främst inriktats mot följande områden: investeringsprocessen och offentlighetsprincipen. Granskningen har utförts genom intervjuer och detaljgranskning av projekt.

2. Verksamhetsbeskrivning

Verksamhetsbeskrivning enligt bolagsordningen: "Föremålet för bolagets verksamhet är att inom Uppsala kommun förvärva, uppföra och förvalta parkeringsanläggningar för bilar samt bedriva därmed förenlig verksamhet. Bolaget ska bedriva verksamheten, med beaktande av de kommunalrättsliga principerna enligt 2 kap. och 8 kap. 3c§ kommunallagen, i syfte att uppfylla verksamhetsföremålet. Vid bolagets likvidation ska bolagets vinst och behållna tillgångar tillfalla aktieägarna."

Bolaget i sin nuvarande organisation är förhållandevis nytt, tidigare administrerades och förvaltades bolaget av systerbolaget Uppsala Kommuns fastighets AB. Från och med sommaren 2014 har bolaget en egen organisation som succesivt byggts upp under 2014 och 2015.

Bolaget leds av VD Tom Karlsson.

3. Investeringsprocessen

Någon dokumenterad rutin eller process över bolagets investeringar finns inte. Under 2015 har inga inköp som kräver upphandling enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) gjorts. Tre större inköp har gjorts där den största uppgår till 325 tkr. Se vidare granskning nedan av projekten.

Bolagets planerade investeringsprojekt för åren 2016-2020 uppgår till sammanlagt 980 mkr.

3.1 Finansiering av investeringar

Bolaget har haft dialogmöten med kommunens ekonomichef under 2015. Det har varit bolagets sätt att avisera att ett stort lånebehov kommer att uppstå inom en snar framtid. Finansieringen av bolagets kommande projekt ska ske dels med lånade medel och dels genom sk parkeringsfriköp. När nya fastigheter/byggnader byggs har fastighetsägaren ett åtagande att även bygga parkeringsplatser. Som fastighetsägare går det att köpa sig fri från detta genom en engångsbetalning till i detta fall parkeringsbolaget. Parkeringsbolaget får då ansvaret att se till att det finns parkeringar i närheten av den nya byggnaden. Parkeringsköp är en medveten strategi i nybyggnadsområden för att åstadkomma hållbara stadsdelar.

3.2 Granskade projekt

Under 2015 har tre större inköp gjorts, inköpen har granskats och är följande:

Projekt LED belysning Centralgaraget ca 325 tkr. Någon direktupphandling har ej gjorts utan bolaget har sökt efter en samarbetspartner för att utvärdera LED belysning i parkeringsgarage. Ett samarbetsavtal har skrivits. Utöver samarbetsavtalet på 250 tkr tillkom inköp av montering av LED armaturerna på ca 75 tkr.

Projekt inköp av kontorsmöbler ca 200 tkr. Formell direktupphandling har gjorts och tre anbud inkom. Anbud, anbudsöppning, tilldelningsbeslut mm finns sparade och dokumenterade.

Projekt affärssystem ca 120 tkr. Bolaget påbörjade insamling av prisuppgifter från olika leverantörer av affärssystem men på grund av tidsbrist valde bolaget att fortsätta i samma system som Uppsala kommuns fastighets ab använt tidigare. En offert erhöles från leverantören vilket bolaget antog. Någon formell direktupphandling är inte gjord och dokumenterad.

3.3 Sammanfattning och rekommendationer

Bolaget har ingen processbeskrivning över investeringsverksamheten. Med tanke på de investeringsvolymerna som bolaget planerar för är det väsentligt att processer och rutiner arbetas fram och dokumenteras.

Med tanke på de stora volymer som bolaget planerar att investera för kommande år skulle ett särskilt eller integrerat program för projektledning underlätta för uppföljning och dokumentation av investeringarna.

Ur ett kommunkoncernperspektiv torde det även vara av stor vikt att bolagets investeringsbudget är rimlig så till vida när projekt kommer att genomföras så att inte investeringsutrymmet för andra enheter inskränks genom optimistiska tidplaner hos bolaget.

Vi rekommenderar att bolaget säkerställer att en investeringsprocess tas fram skyndsamt, att större inköp formaliseras som en direktupphandling och att bolaget överväger att investera i ett projektledningssystem för att i framtiden kunna följa sina projekt på ett bra sätt.

4. Offentlighetsprincipen

Bolaget omfattas av offentlighetsprincipen och ska ha ändamålsenliga rutiner för diariehantering, utlämnade av handlingar samt hantering av post och e-post mm. Bolaget har påbörjat ett arbete med att ta fram en dokumenthanteringsplan. Dokumenthanteringsplanen är gjord utifrån kommunens riktlinjer, innan planen fastställs ska bolaget ta stöd och avstämning med kommunens arkivenhet. Hittills har förfrågningar från allmänheten om att lämna ut handlingar varit mycket begränsad.

Vi rekommenderar att bolaget färdigställer sin dokumenthanteringsplan och påbörjar diarieföring av allmänna handlingar som kommer till och lämnar bolaget.

Uppsala februari 2016

Maria Wigenfeldt

Till årsstämman i Uppsala Stadsteater AB

Granskningsrapport för år 2015

Vi har granskat Uppsala Stadsteater AB:s (org.nr 556009-4095) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan oss lekmannarevisorer och de auktoriserade revisorerna från Ernst & Young.

Som ett led i vår granskning av bolaget har på vårt uppdrag en fördjupad granskning gjorts. Granskningen har utförts av PwC och har redovisats i en rapport som lämnats till bolagets styrelse.

Granskningen visar att bolaget arbetar enligt de direktiv och policys som är uppställda i kommunfullmäktige. Ägarstyrningen fungerar väl.

Vi anser att vår granskning ger oss en rimlig grund för våra uttalanden nedan.

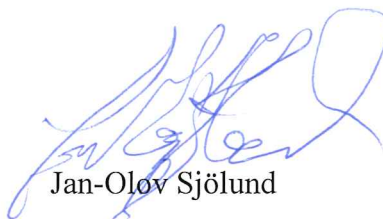
Vi bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Vi finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 18 mars 2016

Fredrik Leijerstam

Lekmannarevisor

Jan-Olov Sjölund

Lekmannarevisor

Lekmannarevision av Uppsala kommuns dotterbolag 2015 – Uppsala Stadsteater AB

1. Granskning

PwC biträder bolagets utsedda lekmannarevisor. Lekmannarevisionen genomförs i enlighet med fastlagd verksamhetsplan. Granskningen av 2015 års verksamhet har främst inriktats mot följande områden: investeringsprocessen och offentlighetsprincipen. Granskningen har utförts genom intervjuer och detaljgranskning av projekt.

2. Verksamhetsbeskrivning

Verksamhetsbeskrivning enligt bolagsordningen: "Föremålet för bolagets verksamhet är att inom Uppsala kommun med egen ensemble och på annat sätt bedriva konstnärlig teaterverksamhet och därmed förenlig verksamhet."

Bolaget leds 2015 av VD Linus Tunström.

3. Ägardirektiv

Ägardirektiv enligt IVE 2015-2018: "Uppsala Stadsteater AB bidrar genom sin konstnärliga verksamhet till en utveckling av kulturlivet i Uppsala. Stadsteatern som mötesplats stärker den positiva bilden av Uppsala som en attraktiv stad och därmed bidrar till att stärka besöksnäringen. Uppsala Stadsteater AB ska föra dialog med kulturnämnden om hur bolaget ska bidra till Uppsalas kulturella utveckling. Bolaget tillhandahåller en arena för gästspel och andra aktiviteter. Bolaget samverkar med andra kulturinstitutioner och besöksmål, särskilt inom Uppsala stadshuskoncern, för att stärka kulturlivet och uppnå samordningsvinster. Bolaget verkar för värdeskapande samarbeten med andra bolag inom stadshuskoncernen.

Uppsala Stadsteater AB erhåller 69,5 miljoner kronor 2015, 70,6 miljoner kronor 2016, 72,1 miljoner kronor 2017 samt 73,6 miljoner kronor 2018 i koncernbidrag från Uppsala Stadshus AB.

Ingen utdelning från bolaget sker. "

3.1 Ägarstyrning- återsrapportering

Bolaget anser att ägardirektiven uppfylls för år 2015. Trenden med ökade publiksiffror, fler sålda biljetter samt ökad medieteckning håller i sig. År 2014 var ett exceptionellt år varför siffrorna har minskat jämfört med föregående år. Antalet produktioner inom teatern har fördubblats mellan åren 2006 och 2016 vilket tyder på att bolaget bidrar till en utveckling av kulturlivet i Uppsala.

Vi bedömer att den verksamhet som bedrivs väl följer ägardirektiven.

Ägardirektiven är utgångspunkten i bolagets verksamhetsplan, planen är genomarbetad och mer detaljerad än ägardirektiven. I verksamhetsplanen för år 2015 finns delvis uppföljning för år 2014,

allmänt om teaterns förutsättningar, budget, direktiv, måluppfyllelse, nuläge, framtid, affärsidé, korta samt långa budgetmål.

För att bryta ner ägardirektiven i mer mätbara och uppföljningsbara delar har bolaget utgått från fyra målbilder.

- Konsthänarligt mål
- Image mål
- Publik mål
- Intäkts mål

Enligt vår bedömning finns det i likhet med tidigare år ett starkt samband mellan bolagsordning, ägardirektiven och verksamhetsplan.

4. Investeringsprocessen

Bolaget gör sällan inköp som är så stora att de faller inom ramen för formaliserade direktupphandlingar eller upphandlingar enligt lagen om offentlig upphandling (LOU). Vid direktupphandlingar har bolaget en policy om att prisuppgift måste tas av minst 3 leverantörer, undantag kan göras om det avser speciell teknisk utrustning där få leverantör finns. Upphandlingar och inköp finns med under ett kontrollmoment i bolagets internkontrollplan och har följts upp under året. Några direktupphandlingar eller upphandlingar enligt LOU har inte gjorts under 2015 varför inga upphandlingar detaljgranskats.

5. Offentlighetsprincipen

Bolaget omfattas av offentlighetsprincipen och ska ha ändamålsenliga rutiner för diariehantering, utlämnade av handlingar samt hantering av post och e-post mm. Bolaget har en dokumenthanteringsplan för diarieföring och utlämnade av allmänna handlingar men anger att den är föråldrad och har därför inlett ett arbete med att förnya denna. Arbetet har inte färdigställts utan pågår. Hittills har förfrågningar från allmänheten om att lämna ut handlingar varit mycket begränsad.

Vi rekommenderar att bolaget tar fram en dokumenthanteringsplan och påbörjar diarieföring av allmänna handlingar som kommer till och lämnar bolaget.

Uppsala februari 2016

Maria Wigenfeldt

Till årsstämman i Uppsala Vatten och Avfall AB

Granskningsrapport för år 2015

Vi har granskat Uppsala Vatten och Avfall AB:s (org.nr 556025-0051) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan oss lekmannarevisorer och de auktoriserade revisorerna från EY.

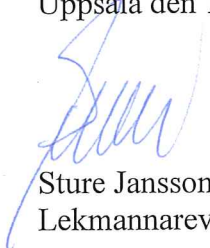
Som ett led i vår granskning av bolaget har på vårt uppdrag en fördjupad granskning gjorts. Granskningen har utförts av PwC och har redovisats i en rapport som lämnats till bolagets styrelse.

Granskningen visar att bolaget arbetar aktivt enligt de gällande ägardirektiven.

Vi anser att vår granskning ger oss en rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Vi bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Vi finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 17 mars 2016

Sture Jansson
Lekmannarevisor

Gunilla Zetterling
Lekmannarevisor

Lekmannarevision av Uppsala kommuns dotterbolag 2015 – Uppsala Vatten och Avfall AB

Granskningsområden 2015

Granskningen av Uppsala Vatten och Avfall har genomförts enligt fastställd revisionsplanering.

Granskningen grundas på god revisionssed och har omfattat bl a följande delar:

- Uppföljning av noteringar lekmannarevision föregående år.
- Granskning av samordning inom kommunkoncernen.
- Granskning av investeringsprocessen.
- Granskning av styrelsearbetet.
- Granskning av att bolaget följer offentlighetsprincipens regelverk.

Rapportering från lekmannarevisionen har skett i samband med slutrevisionsmöte.

Uppföljning av noteringar lekmannarevision föregående år

Inga väsentliga utestående noteringar kvarstår från föregående år.

Granskning av samordning inom kommunkoncernen

Granskning av samordning inom kommunkoncernen har ingått i ett separat granskningsprojekt och har avrapporterats i rapport "Granskning av bolagsstyrning i ett koncernperspektiv".

Granskning av investeringsprocessen

Uppsala Vatten och Avfall investerar årligen till mycket stora belopp och investeringsprocessen är en av huvudprocesserna i bolaget. Investeringsbudgeten för 2015 uppgår till 250 Mkr för VA-verksamheten 36 Mkr för avfallsverksamheten.

Processen är dokumenterad i projekthandbok som återfinns i bolagets verksamhetssystem. Dokumentation omfattar bl a:

- Roller och ansvar
- Projektmodell, (bygg och anläggningsprojekt har en fördjupad del)

Vidare finns mallar för projekttidébeskrivning, projektdirektiv, projektplan, beslut större projekt, ändringsanmälan, dagordning kvartalsrapport samt slutrapport.

Budget för kommande års investeringar beslutas i november året före. Investeringsramen är fastställd av kommunfullmäktige. Uppföljning sker löpande av investeringsprojekten. Avrapportering till styrelsen sker tertialvis då även prognos presenteras.

Ett nytt projektuppföljningssystem är under införande. Systemet är tänkt att förbättra och förenkla uppföljning under löpande år. En kontinuerlig uppföljning innebär att åtgärder vid avvikelser kan sättas in tidigt och större möjlighet finns till korrigeringar.

Projektstruktur med ansvarsfördelning är dokumenterad, varje investering har en ansvarig projektledare. Efterkalkyl upprättas vid behov. Något beslutat krav på efterkalkylering finns ej för närvarande. Vid större avvikelser sker rapportering till styrelsen. Attester för investeringar framgår av bolagets attestordning.

Internkontrollplaner finns beslutade för 2015 och 2016. I 2015 års plan har kontroll skett beträffande gränsdragning mellan redovisning i resultaträkning eller balansräkning (underhåll kontra investering). Vidare har kontroll av ramavtalsefterlevnad skett. För 2016 har risker kopplat till beslutsattest av större investeringar, redovisning av anläggningstillgångar samt avtalsefterlevnad beaktats.

Bedömning

Uppsala Vatten och Avfalls rutiner för hantering av investeringar är fastställda och dokumenterade. Detta gäller redovisning och rapportering. Rutin för efterkalkylering är ej fastlagd. Projektstruktur finns beslutad med ansvariga projektledare och ett nytt projektuppföljningssystem är under införande. Investeringsprocessen bedöms vara ändamålsenlig. Rutin för efterkalkylering bör beslutas.

Granskning av styrelsearbetet

Affärsplan är upprättad och arbetsordning, VD-instruktion samt rapportinstruktion är beslutad. Internkontrollplan är upprättad och avrapporterad.

Lekmannarevisionen följer styrelsens arbete genom bl a läsning av styrelsens protokoll.

Bedömning

Inga avvikelser noterade.

Granskning av att bolaget följer offentlighetsprincipens regelverk

Uppsala Vatten och Avfall lyder under offentlighetsprincipen. Detta innebär att bolaget behöver ha ändamålsenliga och säkra rutiner för diarieföring, utlämnande av handlingar, hantering av e-post mm.

Bolaget har rutiner dokumenterade som är tillgänglig för medarbetarna via intranätet. Rutinbeskrivningen benämns "Plan för bevarande och gallring av handlingar" och omfattar en beskrivning av begrepp som allmän handling och gallringsregler. Beskrivning sker även av processspecifika handlingar och hur dessa ska bevaras/gallras.

Vid granskningsbesök genomfördes kontroller av bolagets diarium.

Bedömning

Uppsala Vatten och Avfall har dokumenterade rutiner för hanteringen av offentlighetsprincipens regelverk. Rutinerna är tillgängliga för medarbetarna via bolagets intranät.

2016-02-29 / Pär Månsson

Till årsstämman i Destination Uppsala AB

Granskningsrapport för år 2015

Jag har granskat Destination Uppsala AB:s (org.nr 556307-5042) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Min granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan mig lekmannarevisor och de auktoriserade revisorerna från PwC.

Som ett led i min granskning av bolaget har på mitt uppdrag en fördjupad granskning gjorts. Granskningen har utförts av PwC och har redovisats i en rapport som lämnats till bolagets styrelse.

Granskningen visar att bolaget arbetar aktivt enligt de direktiv och policys som är uppställda i kommunfullmäktige. Ägarstyrningen fungerar väl. Jag anser att vår granskning ger mig en rimlig grund för mina uttalanden nedan.

Jag bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Jag finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 18 mars 2016

Sture Jansson

Lekmannarevisor

Lekmannarevision av Uppsala kommuns dotterbolag 2015 – Destination Uppsala AB

1. Granskning

PwC biträder bolagets utsedda lekmannarevisor. Lekmannarevisionen genomförs i enlighet med fastlagd verksamhetsplan. Granskningen av 2015 års verksamhet har främst inriktats mot följande områden: investeringsprocessen och offentlighetsprincipen. Granskningen har utförts genom intervjuer och detaljgranskning av projekt.

2. Verksamhetsbeskrivning

Verksamhetsbeskrivning enligt bolagsordningen: "Bolaget har till ändamål att genom varumärkesprofilering av Uppsala, samt marknadsföring, affärsutveckling och försäljning inom områdena affärsturism, evenemang och privatturism vara ett strategiskt verktyg för tillväxt och ökade intäkter och sysselsättningen inom besöksnäringen i Uppsala kommun."

Bolaget leds av VD Tiina Mykkänen.

3. Ägardirektiv

Bolagets ägardirektiv från Uppsala kommun lyder:

"Bolaget arbetar enligt antagna styrdokument och beslut av kommunfullmäktige samt kommunstyrelsen.

Bolaget ansvarar för att utveckla och marknadsföra Uppsalas varumärke i nära samarbete med näringslivet och andra externa aktörer utifrån kommunstyrelsens beslutade varumärkesposition.

Bolaget värvar evenemang, möten och besöksrelaterade etableringar till Uppsala samt genomför paketering och försäljning av Uppsalas attraktioner.

Samverkansprojekt som drivs av bolaget uppvisar minst 25 % direkt och indirekt medfinansiering från medverkande parter med fokus på gemensam affärsnytta.

Bolaget koordinerar samverkan mellan de arenor som kommunen helt eller delvis finansierar samt projektleder större evenemang och projekt på uppdrag av Uppsala kommun eller externa aktörer.

Bolaget verkställer beslut och implementerar avtal gällande stadens besöksnäring och attraktioner.

Avkastningskrav:

Verksamheten finansieras av ett ägartillskott på 18,8 miljoner. Verksamheten planeras och budgeteras utifrån bolagets ägartillskott samt övriga intäkter. Resultatet ska uppnå till plus minus noll. Ett eventuellt överskott ska återföras i verksamheten."

3.1 Ägarstyrning - återrapportering

Bolagets ägardirektiv är oförändrade för år 2015. Ägardirektivet är utfärdat av Uppsala kommun, en utav delägarna. Bolaget själva anser att de i stora drag uppfyller sina direktiv från Uppsala Kommun. Då ägarna inte efterfrågar någon skriftlig avrapportering av måluppfyllelsen så avser inte bolaget att göra en sådan. Verksamheten rapporteras skriftligen månadsvis till bolagets styrelse, i styrelsen ingår ledande politiker och tjänstemän inom Uppsala Kommun.

Vår bedömning är att bolaget i allt väsentligt följer dessa ägardirektiv.

3.2 Verksamhetsplan

Verksamhetsplanen är mer detaljerad än ägardirektivet. Ägardirektivet är utgångspunkten i bolagets verksamhetsplan. Av verksamhetsplanen framgår hur verksamheten och organisationen ser ut, vilka mål som är kopplade till respektive verksamhetsområde samt hur målen ska mätas och när detta ska göras. Vår bedömning är att verksamhetsplanen är väl genomarbetad. Måluppfyllelsen presenterades kvartalsvis till styrelsen. Numerärt har merparten av bolagets mål i verksamhetsplanen nåtts.

Enligt vår bedömning finns det en koppling mellan bolagsordning, ägardirektiv och verksamhetsplan.

4. Styrelse och VD's förvaltning

4.1 Intern kontroll

Bolaget har i likhet med tidigare år inte en fastställd internkontrollplan. Detta är en avvikelse i förhållande till antagen policy i Uppsala Kommun. Bolaget anger dock att de stämt av med kommunens tjänstemän och fått besked att de inte måste upprätta en internkontrollplan.

Vår rekommendation är att bolaget upprättar en internkontrollplan med utgångspunkt i verksamhetens risker. En internkontrollplan som är upprättad utifrån bolagets risker är ett bra instrument för styrelsen och VD i sin förvaltning av bolaget.

4.2 Intern kontroll vid investeringar

Bolaget har under året inte gjort några investeringar eller inköp som är över 505 800 kr och kräver upphandling enligt LOU. Däremot har 4 direktupphandlingar av tjänster gjorts under året. Direktupphandlingarna gjordes enligt de riktlinjer som bolaget fastställt. Riktlinjerna talar om hur och vad upphandlingsunderlaget ska innehålla, att minst tre leverantörer ska tillfrågas, att utvärdering ska göras, att tilldelningsbeslut ska skickas ut, att kontrakt ska tecknas samt att allt ska dokumenteras. I vår granskning har vi tagit del av dokumentationen kring dessa 4 upphandlingar, vi har inte uppmärksammat något som tyder på att bolagets riktlinjer inte följts.

4.3 Policyer

Förutom att följa ägardirektiven ska bolaget även följa de policyer som kommunen fastställer. Bolaget har valt att följa de policyer som enligt bolaget är applicerbara på dess verksamhet, vilket anses vara främst personalfrågor. Övriga policyer är inte implementerade i verksamheten.

Vår rekommendation är att ledningen successivt ser över om fler policyer bör implementeras i bolagets verksamhet.

4.4 Styrelsens arbete

Styrelsen har fastställt en arbetsordning för sitt arbete (150511). Arbetsordningen innehåller ingen arbetsfördelning mellan styrelsens ledamöter. Styrelsen har dock antagit en instruktion för arbetsfördelning mellan styrelsen och VD samt en instruktion för det ekonomiska rapporteringssystemet i bolaget (150511).

Likt föregående år rekommenderar vi att en utvärdering görs av styrelsearbetet. En utvärdering av styrelsearbetet är en bra utgångspunkt för framtida arbete. Områden som är lämpliga att utvärdera är; närvaro, arbetsformer, rapportering och kompetensbehov. De senaste åren har utvärderingen gjorts muntligen på ett styrelsemöte. Kortfattad dokumentation från utvärderingen finns med i protokollet från styrelsemötet. Förutom en utvärdering av årets styrelsemöten bör uppföljning eller plan för åtgärder tas fram för det som framkommer vid utvärderingen.

5. Övriga frågor

5.1 Effektiv och ändamålsenlig verksamhet

Att jämföra Destination Uppsalas verksamhet med andra liknande bolag i andra kommuner uppges vara svårt då kommunersättningen varierar kraftigt mellan olika kommuner. Det uppges inte finnas några generella nyckeltal eller liknande som kan analyseras och jämföras. Bolaget anser dock att en effektiv verksamhet bedrivs. Verksamheten är föränderlig och projektbaserad, vilket torde ställa andra krav på bolaget vad gäller anpassningsförmåga för att kunna bedriva en effektiv verksamhet. Färre tjänster köps idag jämfört med tidigare och personalen hjälps åt på ett annat sätt så att fler projekt drivs på totalt sett färre timmar.

5.2 Principiella frågor till kommunfullmäktige

Inga principiella frågor har lyfts till kommunfullmäktige under året.

5.3 Rapportering från auktoriserad revisor

Vid granskningstillfället har den valda revisionsfirman granskat styrelsen och vds löpande förvaltning samt årsbokslutet av bolaget. Inga särskilda anmärkningar har framkommit.

Uppsala februari 2016

Maria Wigenfeldt
Auktoriserad revisor

Till årsstämman i Uppsala R2 AB

Granskningsrapport för år 2015

Jag har granskat Uppsala R2 AB:s (org.nr 556457-1452) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Min granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger.

Bolaget har varit vilande under år 2015.

Jag anser att min granskning ger mig en rimlig grund för mina uttalanden nedan.

Jag bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Jag finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 18 mars 2016

Hans Edlund

Lekmannarevisor

Till årsstämman i Uppsala R3 AB

Granskningsrapport för år 2015

Jag har granskat Uppsala R3 AB:s (org.nr 556457-1460) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Min granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger.

Bolaget har varit vilande under år 2015.

Jag anser att min granskning ger mig en rimlig grund för mina uttalanden nedan.

Jag bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Jag finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 18 mars 2016

Hans Edlund

Lekmannarevisor